

**R. P. Georgii De Rhodes Avenionensis, È Societate Iesv,
Philosophia Peripatetica, Ad Veram Aristotelis Mentem**

Rhodes, Georges de

Lvgdvni, 1671

Sect. ij. Quidditas corruptionis substantialis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95638)

Quæst. I. Sect. II. de Corrupt. substantiali. 351

generationis, si est æquæ de essentia compositi: sed anima rationalis existit ante generationem, saltem prius naturâ: ergo illa non est terminus generationis.

Resp. id quod existit ante generationem, esse non posse terminum formalem productum, sed esse posse terminum communicatum. Ratio cur forma terminus sit generationis, non autem materia, est quia terminus totalis non constituitur formaliter in tali specie per materiam, sed per formam.

Tertia ob-
iectio.

Obiicitur tertio, quando per generationem producitur compositum materiale, actio qua producitur unio, deberet distingui ab actione qua producitur forma: hoc autem absurdum est, quia actio per quam producitur forma in materia, non est ullo modo separabilis ab actione qua producitur unio: ergo generatio non habet duos terminos formales.

Resp. probabilius aliâs visum esse, quod educio formæ à materia duplicem includit actionem; alteram qua producitur unio, alteram qua producitur forma.

Ratio est, quia ubi sunt duæ entitates numero distinctæ, ibi non potest esse unica numero actio: unio & forma sunt entitates distinctæ (ut probatur aliâs:) ergo non sunt per unicam numero actionem. Probatür maior, quia ubi est diuersa entitas, ibi diuersa est acceptio entitatis: actio autem est acceptio entitatis: ergo ubi diuersa est entitas, diuersa etiam actio est. Neque fieri potest ut eadem res sit modus rerum distinctarum, ut probatur aliâs.

Neque obstat quod actio productiua formæ in materia, separari non potest ab actione productiua unionis; verum enim est, quod separari non potest ab ea collectivè ac indeterminatè sumptâ; potest tamen separari ab ea sumpta distributivè ac determinatè: id est actio qua forma producitur, non potest separari ab omni actione, qua producitur unio; sed separari tamen potest ab hac & ab hac determinata: sicut creatura existens separari potest ab hac & ab hac dependentia, sed separari non potest ab omni. Forma non potest esse in materia sine aliqua unione, sed esse potest sine hac & illa. Debet itaque distingui hæc propositio: *Per eandem actionem forma producitur, per quam fit in subiecto*; per eandem actionem *partialem*, concedo; per eandem *totalem*, nego; quia actio totalis qua producitur forma in materia, includit duas actiones partiales.

SECTIO II.

Quidditas corruptionis substantialis.

Genesis sequitur Exodus, id est, ut aptè luse Nyssenus, generationem corruptio, quæ primum debet definiri, secundò inquiri debet, utrum sit actio positiva, tertio utrum sit naturalis, quarto quomodo connexa sit cum generatione, quinto an sit illa prior, an posterior.

Corruptio-
nis defini-
tio.

Dico primò, corruptionem rectè definiti, *Est mutatio à forma substantiali ad priuationem formæ substantialis in materia.*

Primò dicitur *mutatio*, quia per corruptionem aliter materia se habet quàm antè illam; aliquando autem materia se aliter habet, eo quod acquirit aliquid reale; aliquando se aliter habet, eo quod amittit aliquid; quæ vocatur mutatio priua-

R. P. de Rhodes curs. Philosoph.

tiua. Huiusmodi mutatio est corruptio, quam idè dixi esse *mutationem à forma substantiali ad eius priuationem in materia*. Sic enim differt à generatione, cuius terminus ad quem est esse formæ; corruptionis autem terminus ad quem est non esse formæ. Deinde differt ab annihilatione, quæ desitio est entis in nihilum, id est ita ut nihil remaneat talis entis: annihilatio enim est desitio entis independentis à subiecto: vel certè desitio est tum subiecti, tum formæ; corruptio verò desitio est solius formæ dependentis à subiecto; in ea enim subiectum manet destructa forma. Vtrum verò in Eucharistica consecratione substantia panis dici debeat annihilari, & utrum corpus ipsum dici debeat corrumpi, quando species sacramentales corrumpuntur, dixi agens de Eucharistico Mysterio; neutrum enim verum est, quia non annihilatur substantia panis, cum in aliud conuertatur, & maneat eius accidentia; neque Christi corpus annihilatur, cum esse suum alibi retineat; neque corrumpitur, cum non pereat forma manente materia. Sed de hoc alibi.

Dico secundò, corruptionem non esse actionem positivam, licet eam naturaliter semper adiunctam habeat.

Ratio est, quia dupliciter fieri potest priuatio, cuius fieri corruptio est. Primò ita ut sequatur ex productione rei quæ fit, ut cum introducto frigore in aquam calor expellitur. Secundò fieri potest priuatio per se solam, ut cum aer ex tenebroso fit lucidus; tunc enim priuatio eo ipso fit, quòd nihil fit. Corruptio itaque substantialis naturaliter fit eo priori modo; cum enim præsupponat semper formam aliquam in materia, semper etiam habet adiunctam actionem aliquam, per quam inducitur nova forma, & expellitur prior forma: sed ipsa corruptio positiva non est actio, quæ per se immediatè non potest tendere ad non esse; actio enim positiva terminum necessariò habet positivum: corruptio per se immediatè tendit ad non esse: ergo corruptio non est per se actio positiva, sed coniuncta semper est actioni positivæ. Deinde actio est influxus; nemo autem influere potest non esse: ergo non potest actio terminari ad non esse: sed non esse fit eo ipso quod nihil fit.

Obiicitur. Vbi est agens, ibi est actio: sed corruptio causatur semper ab aliquo agente: ergo corruptio est actio. Deinde ubi non est actio, ibi non est contrarietas: sed corruptio fit per contrarietatem: ergo est actio.

Obiectio.

Respondet distinguendo primam maiorem. Vbi est agens aliquid produciens, ibi est actio, concedo; ubi est agens desinens agere, ibi est actio, negatur. Corruptio per se non causatur ab aliquo agente producente aliquid, sed causatur per se ab agente quod desinat agere: per accidens autem causatur ab agente quod producit aliquid impossibile, idè corruptio semper adiunctam habet actionem terminatam ad aliquid impossibile cum forma quæ corrumpitur: sed ipsa non est actio; unde distingui aliter posset illa maior. Vbi est agens, ibi est actio quæ terminetur ad formam corruptam, nego; quæ terminetur ad formam cum ea impossibilem, concedo. De contrarietate ratio eadem est; ibi enim non est contrarietas, ubi non est actio terminata ad aliquid impossibile; sed non est necesse ut sit actio terminata ad formam ipsam corruptam.

Gg 2

Dico

Dico tertio, corruptionem non intendi per se à natura, sed solum per accidens; atque adeo illam esse aliquo modo naturalem, sed improprie.

Ratio est, quia illud per accidens tantum intenditur, quod non intenditur nisi propter coniunctum cum alio. Corruptio non intenditur nisi propter est coniuncta cum generatione, quam agens per se appetit; nihil enim appetitur per se, nisi quod appetitur propter bonitatem quam in se habet, siue finis, siue medium: corruptio autem cum non sit ens, nullam habere potest in se bonitatem: ergo corruptio non intenditur nisi per accidens.

Inde concludebam, corruptionem non esse naturalem nisi valde improprie; quia illud proprie loquendo dicitur naturale, ad quod aliqua res inclinationem habet tanquam ad bonum suum: nihil autem est quod possit habere inclinationem naturalem ad corruptionem tanquam ad bonum suum, ut patet: ergo corruptio non est proprie naturalis. Improprie naturale dicitur, quod vel sequitur naturam rerum, vel non est artificiosum aut supernaturale. Corruptio sequitur naturam rerum corruptibilem, non quod ipse corruptionem exigant, sed quod ipsis non debeat perpetua conservatio, quæ si eis denegetur, nihil fiet præter debitum naturæ ipsarum. Deinde corruptio nec est artificiosa, nec supernaturalis: est igitur aliquo modo naturalis.

Dico quarto, generationem & corruptionem ita naturaliter esse semper connexas, ut una nunquam esse possit sine altera; idem verè pronuntiatum est à Philosopho 1. de generat. textu 17. & 20. quod generatio unius est corruptio alterius; hoc enim in sensu causali, non autem in sensu formali verum est de solis substantiis; falsum verò de accidentibus non habentibus contrarium.

Ratio est, quia illud axioma verum esse in sensu causali, non significat aliud nisi quod generatio unius semper iuncta est cum corruptione alterius; sensus enim causalis dicit habitudinem quandam causalitatis, & mutui nexus inter prædicatum & subiectum: sed verum est quod generatio unius adiunctam semper habet alterius corruptionem; materia enim naturaliter nunquam est sine omni forma, & non potest habere duas formas: ergo in sensu causali verum est quod generatio unius est corruptio alterius. In sensu formali, generatio unius est corruptio alterius, significaret generationem esse idem cum corruptione; sensus enim formalis significat identitatem prædicati & subiecti: implicat autem, ut patet, ut generatio positiua idem sit cum corruptione, quæ negatio est. Positis autem formis partialibus, quas in compositis viventibus nonnulli admittendas putant, falsum esset illud axioma: nam moriente homine, non fieret nova generatio, & eo genito non fieret corruptio; sed de hoc dicam tract. 5.

Dico quinto, generationem & corruptionem esse quidem simul tempore, sed generationem esse simpliciter priorem, tum natura, tum ratione, quàm corruptionem.

Prima pars de similitudine temporis euidens est: si enim generatio fieret aliquo instanti ante corruptionem, certè in illo instanti essent duæ formæ simul in eadem materia; si corruptio fieret ante generationem, vel duo instantia essent immediata, quod non admittitur; vel medio illo tempore materia esset sine vllis formis. Imò effectus prior esset quàm causa; generatio enim causat

A corruptionem, ut statim dicam: ergo manifestum est quod corruptio & generatio eodem instanti fiant.

Secunda pars de proprietate naturæ difficilior est, quia licet omnes communiter admittant, quod ex parte agentis generatio prior est corruptione, siue ut actio quædam est; tamen quod generatio ex parte materiæ, siue ut passio est & receptio, posterior sit quàm corruptio, docent cum S. Thoma 1. 2. quæst. 113. art. 8. ad primum, Vascquez 1. 2. disput. 211. cap. 2. Valent. ibid. disput. 8. quæst. 5. pag. 6. Contrarium tamen videtur probabilius.

Ratio est, quia id quod causat aliud, debet esse prius eo, cuius causa est: sed introductio nouæ formæ causat expulsiōem formæ veteris; nam agens non expellit veterem formam nisi nouam introducendo; & vera est hæc causalitas, Ideo aqua definit esse frigida, quia in eam inducitur calor. Ergo absolute verum est quod generatio est prior corruptione.

Responderi potest eo quidem argumento probari, quod generatio ut actio quædam est, siue propter respicit agens, prior est corruptione propter respicit agens; sed non probari, quod generatio propter passio quædam & receptio est, siue propter respicit materiam, sit prior corruptione quæsi passiva, siue propter respicit materiam. Quemadmodum illuminatio ut actio est, prior est actiua expulsiōe tenebrarum, quamvis illuminatio ut passio est, posterior sit passiva expulsiōe tenebrarum; alioqui simul essent lux & tenebræ. Cum ventus aperit fenestram, ingressus venti causans apertionem fenestræ prior est quàm apertio actiua ipsius fenestræ, quamvis passiva apertio fenestræ prior sit quàm passiva ingressus venti. Quod pluribus aliis exemplis probari potest.

Sed contrà; nam duæ causæ (præter finalem & efficientem) nunquam esse possunt sibi mutuo causæ, tum in eodem, tum in diuerso genere causæ: sed si generatio esset prior quàm corruptio ex parte agentis, siue ut est actio; & posterior ex parte materiæ, siue ut est passio; manifestum est quod duæ causæ mutuo erunt sibi causæ in diuerso genere: nam ubi est prioritas mutua naturæ, ibi est mutua causalitas; sed hic ponitur mutua prioritas naturæ inter generationem & corruptionem: ergo inter illas erit etiam mutua causalitas. Neque dici potest quod corruptio non sit causa generationis, sed tantum quod ea sit prior per modum conditionis: nam omnis prioritas naturæ causalitas est; significat enim dependentiam ergo implicat dicere aliquid esse prius naturæ per modum conditionis. Neque aliter in exemplis allatis dicendum est; illuminatio enim simpliciter & formaliter idem est cum expulsiōe tenebrarum: ergo implicat ut sit ea prior, vel posterior. Apertio fenestræ simpliciter prior est quàm ingressus venti à quo aperitur fenestra; quia id quod causat apertionem fenestræ, non est ingressus venti, sed est impulsus quem ventus imprimit fenestræ, ut notauimus alias.

Obicitur tamen primò. Materia prius intelligitur proxime apta & disposita ad receptionem nouæ formæ quàm actu illam recipiat: sed non potest intelligi proxime apta & disposita ut recipiat nouam formam, nisi intelligatur carere forma opposita; nam quandiu habet aliquid incommensibile cum forma, non est apta ut eam recipiat: ergo prius intelligitur carere formâ oppositâ, quàm recipiat

recipiat formam nouam. Sed carentia veteris formae, corruptio est: ergo corruptio est prior quam generatio. Deinde vera est haec causalis, *Ideo materia proximè apta est ad recipiendam formam, & ideo illam recipit, quia non habet veterem*: ergo prius est carere vetere forma, quam recipere nouam.

Resp. negando primam maiorem, quia materia proximè apta est vt recipiat nouam formam, quando intelligitur esse proximè disposita ad expulsi- nem veteris formae; non enim opus est vt actu careat veteri forma; sed satis est vt proximè disposita sit ad eam carentiam. Quando habet aliquid in- compossibile cum forma noua, potest esse apta vt eam recipiat, si sit in eo statu in quo forma noua statim expellat illud incompossibile. Quemadmo- dum proximè sum aptus ad motum localem in cu- biculo, quod est plenum aëre, quia proximè aptus sum ad expellendum aërem cubiculi: similiter enim forma noua proximè apta est vt sit in mate- ria, si tales sint dispositiones in materia vt forma noua expellere possit veterem formam. Negatur autem quod causalis haec vera sit, *Ideo materia proximè apta est ad receptionem nouae formae, quia caret forma vetere*; non enim ideo recipit nouam, quia caret vetere; sed potius ideo vetere caret, quia nouam recipit. Carentia ergo veteris formae non est causa introductionis nouae formae, sed est con- ditio requisita in posteriori natura.

Obiicitur secundò. Finis in exequutione po- sterior est quam media: sed generatio est finis, cor- ruptio enim intenditur propter generationem: ergo generatio in exequutione posterior est quam corruptio.

Respondetio finem esse posteriorem medijs per se concurrentibus; non esse posteriorem medijs con- currentibus tantum per accidens. Corruptio per se non concurret ad generationem, sed per acci- dens illi coniuncta est vt conditio in posteriori natura necessaria; ideo non est prior corrup- tione.

Obiicitur terciò. Si generatio est prior corrup- tione, sequitur quod in eodem instanti simul in materia erunt duae formae; in illo enim priori, quo generatio praecedit corruptionem, est sine du- bio noua forma genita; non enim est generatio sine forma genita: & est etiam forma corrumpenda, quia forma est quandiu non est corrupta; quando autem nondum est corruptio, forma non est corrupta: ergo quandiu non est corruptio, est forma. Sed in illo instanti, quo generatio praecedit corruptionem, nondum est corruptio: ergo in illo instanti est forma vetus: ergo simul sunt for- ma vetus, & forma noua.

Resp. nullo modo sequi, quod duae formae si- mul sint in materia; nam quo instanti temporis est generatio, eodem etiam est corruptio; atque adeo eo instanti forma vetus desinit extrinsecè, ita vt dicere liceat, *Nunc non est, cum prius esset*. Instantia enim naturae non sunt instantia duratio- nis, sed solum dependentiae. Itaque negatur illa propositio, *In illo priori natura, quo generatio praecedit corruptionem, nondum est corruptio*. Negatur, inquam, quia in illo priori est corruptio, sed de- penderet à generatione; instans enim natura non est instans in quo, sed instans à quo: non igitur licet dicere, *Nunc est generatio, & non est cor- ruptio*; sed vtraque tunc ita est, vt vna dependeat ab alia, non autem contrà.

Obiicitur quartò. Quoties duo inuicem pug- nando vnum destruit aliud, necesse est vt sint si- mul; quomodo enim id quod est, pugnare potest

A cum eo quod non est? Sed forma ignis v.g. ex- pellit formam ligni pugnando cum ea: ergo for- ma ignis & forma ligni sunt simul; ignis enim v.g. non pugnat cum ligno tunc quando non est adhuc productus; neque pugnat cum ligno tunc quando lignum non est: ergo pugnat tunc quan- do sunt ambo simul.

Resp. pugnam istam formarum impossibili- tum non debere sic intelligi, vt vna singulari veluti certamine congregiatur cum altera; sed in eo consistere hanc pugnam, vt vna compati non possit alteram, sed ea introducta necesse sit alteram abscedere; pugna enim ista est impossibilitas duarum formarum, quarum vna non alteram ferit, aut vulnerat, sed accessu suo facit vt abscedat, & non sit. Ignis ergo pugnat cum ligno eo instanti, quo primum est ignis, & primum non est lignum.

SECTIO III.

Virum in generatione detur resolutio vsque ad materiam primam.

Dixi quidditatem generationis & corruptionis substantialis: nunc de vtraque simul inquiri potest, vtrum quando compositum vnum substan- tiale de nouo gignitur, & aliud destruitur, manen- te materia prima eadem in vtroque, ita pereat prior forma substantialis, vt cum ea pereant omnia etiam accidentia, quae satellitium erant veteris formae, ad- ueniantque accidentia omnino noua cum forma noua, quae sua etiam adducat accidentia; sic enim sola manebit materia prima compositi destructi sub composito genito.

Dico primò, videri omnino certum, quod in generatione substantiali nunquam dari potest reso- lutio vsque ad materiam, sed multa maneat in composito genito accidentia compositi corrupti. Ita docent multi, quos adducit Suarez *disp. 11. sect. 2.* vbi etiam late probat illam fuisse sententiam S. Thomae; cum tamen Thomistae omnes eant in contrariam.

Ratio est primò, quia non pereunt accidentia omnia, quae fuerunt in composito corrupto, si nula possit assignari causa eorum accidentium, quae sunt in genito: sed saepe nulla causa potest assignari accidentium quae sunt in genito; si non sunt eadem accidentia quae fuerunt in corrupto: ergo eadem accidentia quae fuerunt in corrupto, ma- nent in genito; & sic non fit resolutio vsque ad materiam primam. Probatur minor: moriatur ali- quis in aqua frigida plures in corpore habens ci- carices; tunc sub forma cadaueris manent om- nes cicatrices, imò & calor ipse manet aliquandiu. Causa illarum cicatricum non est aqua, neque for- ma cadaueris, vt patet; alioqui omnia cadauera cicatrices haberent, quando mors in aqua contin- git. Caloris etiam illius causa non est aqua fri- gida, neque forma cadaueris, cui connaturale fri- gus est, non calor. Imò & figuram hominis quis producere potest nouam, si prior destruitur? Non enim recurrere licet ad formam cadaueris deter- minatam à materia sic prius disposita, vt talia exi- gat accidentia: nam si pereunt accidentia omnia, pereunt etiam omnes dispositiones materiae prius sic affectae: manetque materia omnino nuda: sed materia nuda non exigit magis vnum acci- dens quam aliud: ergo materia non determi- nat formam cadaueris ad productionem horum ac- cidentium.

Conclusio
negatiua.

Secunda
obiectio.

Tertia ob-
iectio.

Quarta ob-
iectio.